

1. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст.379.
2. Про соціальні послуги: Закон України від 19 червня 2003 року № 966-IV. *Відомості Верховної Ради України* 2003. № 45. Ст.358
3. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 7 грудня 2017 року № 2229-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 5. Ст.35.
4. Про затвердження переліку платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції та Державної міграційної служби, і розміру плати за їх надання: Постанова КМУ від 4 червня 2007 р. № 795. *Офіційний вісник України від 18.06.2007. № 42. Стор. 69. Ст. 1671.*

Москалець Андрій Петрович,
старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Пархоменко Анастасія Олегівна,
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ З МЕТОЮ САМОЗАХИСТУ З УРАХУВАННЯМ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ

На сьогоднішній день питання легалізації зброї в українській державі є дуже актуальним. Воно турбує українців з моменту здобуття незалежності. Про це свідчить, зокрема, спроби прийняття низки законів, що б дозволило регулювати дане питання на належному рівні. Перший проект, що був поданий до Верховної Ради України підготували народні депутати В.В. Костицький та П.Л. Фріс ще в 1994 році, але він так і залишився без розгляду. Наразі дослідження даного питання теж не стоїть на місці.

Актуальність теми пояснюється також тим, що на даний момент в Україні ускладнюється рівень криміногенної обстановки, на що впливає велика кількість вчинення злочинів серед населення з використанням вогнепальної зброї. Бойові події на Сході нашої країни, а також нестабільна політична ситуація в країні, пов'язана з неконтрольованим обігом зброї викликають підвищення рівня кримінальних правопорушень саме із застосуванням зброї.

На основі вищезазначених факторів у людей все частіше виникає потреба в здійсненні самооборони, зростає рівень правосвідомості громадян. Важливо, що право людей на самозахист закріплено на конституційному рівні, а оскільки зброя є одним із знарядь захисту, суспільство турбує питання її ле-

галізації все частіше.

Варто зазначити, що в Україні є дозвіл на володіння довгоствольною зброєю, але захищатись зручно саме за допомогою коротко ствольної зброї. Тому дослідження даного питання є актуальним на наш час.

Однією з основних проблем в Україні є відсутність законодавства, яке б регулювало обіг зброї. Звісно, є різні підвідомчі нормативно-правові акти, інструкції, але всі вони є підзаконними нормативно-правовими актами та єдиного відомчого документа, який би регулював саме порядок придбання, вилучення та обігу зброї немає, що робить процес регулювання цієї сфери державою неможливим.

Причинами прийняття такого закону є, як вже зазначалося зростання кількості правопорушень, що спричиняє потребу у громадян ефективного захисту. Також не менш важливим поштовхом є те, що на сьогоднішній день контроль вогнепальної зброї в Україні здійснюється на неналежному рівні. Нелегальне її привласнення в Україні з кожним роком зростає все більше. Крім того, що зброя стала поширеною на «чорному ринку», вона ще стала й доступною. Найбільш розповсюдженим постачальником зброї на таких ринках стали події на сході України.

Звісно, перед вирішенням питання щодо легалізації обігу зброї в Україні необхідно враховувати думку суспільства щодо цього явища. За даними ТСН на липень 2018 року лише 11% громадян підтримували легальне володіння зброєю, а от 82% виступали проти цього [1].

Отже, ці дані вказують нам на неоднозначну думку населення з приводу цього. Для того, щоб більш детально її проаналізувати необхідно враховувати як позитивні, так і негативні аспекти введення легального обігу зброї, що можна простежити на прикладі зарубіжних країн.

Доцільно було б почати з такої країни, де зброя знаходиться у вільному доступі для громадян – США. Ця країна має найбільшу кількість зброї: на 100 осіб налічується 90 одиниць зброї[2].

Варто відмітити, що в Сполучених Штатах Америки право громадян на користування вогнепальною зброєю закріплено на конституційному рівні. Це право закріплене другою поправкою до Конституції США, більш відомою як «The second amendment», де зазначено, що ніхто не може бути обмежений у користуванні таким правом.

Наслідком такої всюдозволеності користування вогнепальною зброєю стало значне підвищення рівня вбивств саме із застосуванням зброї [3]. Тому уряд Сполучених Штатів Америки все частіше піднімає питання щодо введення певних обмежень у користуванні вогнепальною зброєю. Але ця проблема викликає гострі дискусії, адже попит на вогнепальну зброю є дуже великим та з кожним роком зростає все більше.

Ще однією країною, в якій повністю легалізовано зброю майже без всіляких обмежень є Південно-Африканська Республіка. Особливістю законодавства цієї країни є те, що носіння коротко ствольної зброї можливе лише з

дорученням без отримання ліцензії. Тут зброя настільки дозволена, що нею користуються навіть діти в школах. В цій країні через вседозволеність у користуванні зброєю люди зовсім не почувують себе захищеними [3].

Ще однією країною з великим відсотком зброї на кількість населення є Швейцарія. В цій державі близько 50% громадян володіють зброєю. Але варто відмітити, що держава встановила значні обмеження для громадян щодо володіння та користування вогнепальною зброєю. Наприклад, для того, щоб придбати зброю, громадянин повинен досягти свого 18-річчя. А от вже на носіння її з собою він повинен мати відповідний дозвіл, який отримає, якщо доведе необхідність її носіння з собою для самозахисту або для захисту від інших осіб. Також вся цивільна зброя повинна бути зареєстрованою.

В даному випадку, на прикладі Швейцарії можемо спостерігати позитивний досвід, оскільки в цій країні чітко врегульовано на законодавчому рівні порядок придбання, зберігання та користування зброєю. Створені відповідні органи, що контролюють належне дотримання законодавства. За порушення встановлених вимог закон передбачає сувору відповідальність. Все це ефективно впливає на дисципліну громадян.

Вищенаведений досвід зарубіжних країн стосується насамперед запровадження легалізації зброї, але для більш детального розуміння доцільності проведення такої реформи необхідно також зазначити досвід країн, де зброя спочатку була легалізована, а потім заборонена та вилучена з цивільного обігу.

Однією з таких країн з яскравим досвідом є Австралія. Тут рівень злочинності знаходиться на дуже низькому рівні, люди почувують себе в безпеці, саме завдяки законодавству, який забороняє користування зброєю цивільним населенням.

Завдяки такому правлінню уряду рівень безпеки серед громадян значно зріс, про що свідчить думка австралійців. 90% від опитаних жителів висловили задоволення від цієї реформи [3]. Така діяльність держави значно зменшила рівень вчинення вбивств та самогубств за допомогою зброї. За нелегальний продаж зброї законодавство Австралії передбачає найсуворішу санкцію – довічне позбавлення волі.

Отже, аналізуючи досвід зарубіжних країн з приводу даного питання, можна простежити як позитивні аспекти, так і негативні. Звісно, позитивним моментом є зменшення рівня злочинів відносно різних об'єктів злочинних посягань (приблизно 8%). І на цьому позитивний досвід, на жаль, закінчується.

Щодо негативного, то на прикладі США можемо спостерігати, що кількість масових вбивств, значна частина яких вчиняється саме в навчальних закладах, з використанням зброї значно зростає. Досвід Австралії за період легалізації показує нам великий відсоток вчинення самогубств за допомогою зброї.

З досліджених мною країн, вважаю доцільною політику країн, які або встановлюють певні обмеження щодо володіння та користування зброєю (Швейцарія), або повну її заборону та вилучення з цивільного обігу (Австралія).

Отже, аналізуючи законодавство України, праці видатних вчених, а також досвід зарубіжних країн, можна дійти висновку, що для вирішення нагальних проблем, таких як зменшення рівня злочинності в країні та нелегального обігу зброї, введення змін в законодавство, що стосуються легалізації зброї серед цивільного населення є недоцільним. Такий спосіб можливий лише за умови дотримання певних обмежень, як до виду зброї, так і до суб'єкта володіння, а також його варто поєднувати з іншими засобами боротьби зі злочинністю, зокрема підвищення рівня правосвідомості громадян, а також необхідно збільшити рівень життя суспільства. Але варто зазначити, що на сьогоднішній день, з метою ефективного вирішення поставлених завдань, необхідно і надалі досліджувати це питання, адже воно має достатньо невирішених проблем.

1. Усатий Г. Чи потрібна українцям зброя: веб-сайт. URL: <https://tsn.ua/blogi/themes/politics/chi-potribna-ukrayincyam-zbroya-960787.html> (дата звернення 16.10.2019)

2. Колосяк А.М. Легалізація зброї як каталізатор розвитку соціальної відповідальності суспільства. *Актуальні проблеми економіки*. Харків, 2017. №11(149). 144 с.

3. Фріс П.Л. Право на захист – конституційне право людини і громадянина: *Юридичний вісник України*. Київ, 2015. №4. 18 с.

Наточій Анатолій Дмитрович,
викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Латиш Анна Валеріївна,
курсант Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УКРАЇНІ

Питання ефективності забезпечення публічної безпеки і порядку в Україні є досить актуальним на сьогоднішній день, воно посідає важливе місце серед актуальних у сучасних умовах проблемах адміністративної діяльності. Виникає необхідність у постійному пошуку нових напрямків для подальшого підвищення рівня забезпечення публічної безпеки та порядку в Україні.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію» виділяють наступні завдання поліції, а саме надання поліцейських послуг у сферах: 1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особис-